Ч. 94. Чернівцї, середа дня 30. цьвітня (12. мая) 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИСЬ для руских родин. Виходить щодня кромі днїв по недїлях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адміністрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

Руска рільнича школа в Кіцмани.

Від осени сего року будемо мати в Кіцмани свою руску рільничу школу. Будинки школи мають бути до осени готові, директор школи п. Жуковский уже є, наука певно почне ся вже сего року.

Доси була на Буковинї тілько одна подібна рільнича школа, і то нїмецка в Чернівцях. З неї широкий загал населеня нашого краю не мав користи; для селян потрібні були низші школи рільничі з зрозумілою викладовою мовою, а такі установив краєвий сойм по довголїтних заходах що йно торік, одну руску в Кіцмани, а другу волоску в Радівцях.

Ті школи буде утримувати край а в них будуть учити рільництва селяньских синів, що покінчили народні школи. По окінченю такої рільничої школи повинні би ученики вміти самостійно і розумно господарити на своїх ґрунтах, бо всего, що рільникови потрібно знати, буде можна в тій школї навчити ся.

Наука в тій школї буде тревати два роки з перервами лише на Великдень і Різдво; рік починає ся 1. жовтня а кінчить ся 30. вересня. До школи будуть приймати хлопцїв межи 14 а 16 роком житя (молодших або старших хлопцїв будуть приймати лише за дозволом видїлу краєвого). Аби хлопцїв приймили, потрібно дозволу родичів, або опікунів і їх зобовязаня, що будуть за хлопцїв платити (коли не дістануть дарового місця). Потрібно доброго сьвідоцтва з покінченої нормальної школи і сьвідоцтва здоровля. Поданя треба вносити до дирекциї школи перед початком шкільного року.

Школи рільничі в Кіцмани і в Радівцях то є інтернати (бурси), де хлопцї дістануть мешканє, цїле удержанє і опіку лїкарску в лекшій слабости. До тих шкіл приймуть по 20 до 24 учеників, отже і кіцманьска буде мати до 24 учеників. З тих десятьох приймає край на себе і буде за них платити. Иньші мусять самі за себе платити по 120 зр. на рік, в чотирох чвертьрічних ратах згори. Громади, товариства і приватні особи можуть за згодою з видїлом краєвим назначувати стипендиї для учеників. О вільні місця можуть старати ся ученики лише родом з Буковини.

В школї будуть учити релїґії, рідної мови, нїмецкої мови, рахунків, ґеометриї і рисунків, земленописи (особливо Австриї і Буковини); історії натуральної, будови рослин, хову худоби, господарки, лїченя худоби, знаня законів і лїсової господарки. Може будуть і музики вчити та пожарництва. Очевидна річ, до того всего прилучує ся практична робота в поли, в городї і в стайнї і в вільний час прогульки для звидженя взірцевих господарств. Школа буде мати для практики цїле своє власне господарство.

Подаючи сї деякі дані про руску рільничу школу в Кіцмани, ми хочемо тим завчасу звернути увагу наших господарів, щоб не занедбали доброї нагоди і дали своїх синів на науку. Аби-ж то скорше дістало ся до відомости селян, то маємо надїю, що наші учителї вже тепер розповідять селянам, що то за школа і який з неї хосен.

В Галичинї позакладали пани такі школи, аби мати добрих економів; а ми на Буковинї повинні повести річ так, щоби самі селяни мали користь із школи, а не дїдичі.

Упімнули ся за Русинів.

Вчера подали ми в ґазетї сварку в радї державній. Нїчо иньше то не було, тілько проста сварка така, що дивувати ся треба послам. Нїмцям забагає ся пановання нїмеччини в цїлій державі, так як то колись було, а часи тепер вже не такі, аби не було кому їм спротивити ся. Президент мінїстрів видав без поради послів звісне справедливе розпорядженє язикове для Чехії і Морави, аби не було Чехам кривди. Нїмцї на то дуже обурили ся, звели бучу і обжалували чотирьох мінїстрів. Сварка вела ся минувшого тижня через три днї і закінчила ся в суботу тим, що 203 голосами против 163 відкинула рада державна обжалованє послів. В суботу в тій справі сказав своє слово і славяньско-християньский Союз, до котрого належить сїм руских послів. В імени того Союза промавляв посол любляньский Сустерчіч. В річи своїй, а властиво в короткій заявві, зазначив бесїдник, що сторонництво получених полудневих Славян і Русинів з Галичини та Буковини радо витає згадані розпорядженя язикої, яко такі, що випливають з установ основних державних законів. Розпорядженя ті є лише виконанєм запорученої всїм народам австрийским рівноправности. Бесїдник не обжалував мінїстерства а противно хвалить его сьмілість, енерґію і силу, що мимо трудностий рішилось оно вимірити справедливість покривдженим доси народам. Такі розпорядженя мусять бути видані для всїх коронних країв Долитавщини, де є мішане населенє. Они мусять бути видані для полудневих країв, де живуть народи Словінцї і Хорвати, як і для Галичини і Буковини в користь Русинів. Народам поодиноким треба подати їх права національні а відтак взяти ся за позитивну роботу на поли економічнім і социяльних реформ. Братному народови ческому желає бесїдник щастя до одержаних успіхів, а над обжалованєм кабінету належить перейти до порядку дневного. Річ пос. Сустерчіча приняла палата грімкими оплесками. Уступ про потребу виданя розпоряджень язикових в користь Русинів приняли Нїмцї з зачудованєм а заразом з радостию, що ось то і Поляки будуть мусїли в дечім уступити.

---

47)

ЗАЛЇСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

Ту розмову з Дорошем, практичним хлопским сином, що ще хлопцем в ґімназиї мусїв заробляти на власне житє, розважав Левіцкий принагідно довший час. Особливо спонукала его та розмова придивити ся близше своїм відносинам до Манї. Доси не здавав він собі з них справи. Жив з дня на день, учив Стася, учив свої сестри, ходив по хатах селяньских, або без цїли на проходи, читав дома богато, розмавляв з Заборовскими о звичайних річах — і що-ж більше? Нїчо, єй Богу нїчо! Тимчасом не лиш сїльскі дївчата виявили свій здогад в гагілцї, не лише Дорош відважив ся дошкулити єму дїдичкою, а навіть проворна бабуся Клявдия перевідала мабуть дещо і раз взяла его на випит. Він і слухати не хотїв того, тілько й чув замітку бабусину, що „то було би незле, як би вдало ся!“

„Як би вдало ся!“... Коли-ж бо Славко був пересьвідчений, що раз: оно єму не вдасть ся, по друге: він за тим зовсїм не тужить, противно маєток Манї будить у нїм підозрінє, чи взагалї може він любити єї щиро (коли би того маєтку не мала, то ще би уважав то можливим), а по третє: що він Стефки нїколи не забуде. Хоч він про неї так часто тепер не гадає, як колись, та чому єму так прикро, коли згадає? Що за чутє будить ся в нїм тодї? Чи то жаль по страті, чи вражена гордість, чи таки та дїйсна любов, що нїколи не кінчить ся, хоч би єї й такі розчарованя прибили? Мабуть се таки не що иньше, тілько ся любов... Що-ж то? чи кожда любов мусить вести під вінець? А коли не заведе, то мусить скінчити ся? Житє то не роман писаний для покоївок і студентів!

Маня... що таке велике она? Она й не богато гарнїйша як Стефка! То правда, що она має більше доброго серця і розуму, більше, сказати-б, делїкатна в поступованю своїм; але-ж такі прикмети можна подибати у тисячів дївчат і проте молодцї за ними не тужать, не шукають їх, а противно оминають... А ту з поговорів виходило би, що він як не на гроші, то на се дав ся зловити. Він! Славко Левіцкий, що тому кілька місяців свою суджену видав замуж!

А може Маня залюбила ся в нїм? Коли-б залюблені поступали собі так, як тепер она поступає собі, то справдї чудна була би то любов! Кілька днїв по Великодни она оминала его, що єму, розуміє ся не могло бути приємне, бо приходив на ріжні здогади, але відтак знов з ним розмавляла, як звичайно, хоч не вияснила єму, чому его оминала. З цїлого „непорозуміня“ лишило ся тілько щось, що здавало ся Славкови занадто великою повагою. Він пригадував собі, що давнїйше она нераз щирійше з ним розмавляла, навіть жартувала... так, се правда... але се також правда, що і давнїйше не розмавляли о чімсь дуже сердечнім. Звичайні розмови інтелїґентних людий... Годї-ж від Манї жадати, аби она все була в однаковім настрою. Їй уже двайцять один лїт, то і повага та спокій їй до лиця.

Минув квітень і більша половина мая минула — а в їх спокійних відносинах нїчо не змінило ся; Славкови тілько прибула нова журба, що батько западав на здоровлю. Аж при кінци мая, в перші роковини смерти Заборовскої, склало ся, що Славкови розяснило ся троха згадане непорозумінє. Маня була того дня дуже роз-

Виховане селян.

Наші старші селяни потребують вихованя ще більше, як їх діти. Они і поводять ся і носять ся зовсім не так, як у людий розумних. Ми до того привикли так, що нас то не разить, але най лише наш селянин виїде з краю, між Німців або Американців, як то еміґрантам трафляє ся, то там на него дивлять ся, як на Готентота. Наші люди брудні, нечесані, зарослі, з довгим волосем, прийдуть в хату, то потім хоч ладаном кури, а пошанувати себе не вміють, так що за них аж стид бере. А ми на то не звертаємо уваги і хиба лише сьміємо ся, коли нашому мужикови трафить ся пригода, як от якомусь еміґрантови, що его аґенти в Бремі чи Гамбурґу обдерли з гроший, а в нагороду за то обстригли і так пустили до дому. Не могли Німці дивити ся на нашого довговолосого мужика і зробили ему такого збитка.

Але от читаємо новинку у вчерашній Буковині, що з 500 еміґрантів вибрало ся з Чортківщини в Канаду і всї вже були одягнені в німецкий стрій. Ся новина цікава. Вже дізнали ся селяни, що Американцї з наших мужицких строїв сьміять ся, і прибрали ся по німецки. Отже на зверх будуть уже виглядати „по людски“, але характер свій змінять певно аж по лїтах на чужинї. Там їх привчуть, себе шанувати і не понижати ся.

А ту нам мають лишити ся і на далї брудні, нечесані, грубі мужики без вихованя? Учім їх! учім, аби не потребували їх соромити ся. Нова ґазети *Праця* дуже добре робить, що не забуває і на то і вчить їх у другім числї так:

„Прийде мужик до міста і зійде ся з якимсь нїби панком, що має чорний сурдут на плечах. Як той панок молодший від мужика, повинен перший перед мужиком зняти шапку. А чи так у нас діє ся? Нї! Мужик перший скидає шапку, кланяє ся панкови аж до ніг, і як довго з ним говорить, держить шапку під пахою.

Прийде мужик до уряду. Як там поводить ся той чесний ґазда, що платить податки, той батько дїтий, той старець з посивілою головою, котрого кождий шанувати повинен, перед котрим кождий молодший повинен схилити свою голову, здоймити шапку? Чи він іде випростований, з гордо піднесеною головою?

Нї, він на улици ще здоймає шапку, і так входить до уряду. Зайде ему там дорогу перший лїпший слуга, аби мав лиш чорну сурдутину, а мужик зігне ся в четверо і хап за руку тай цїлує. А той слуга, а хоч би і урядник — як він до него? Позволить старому ґаздї полизати свою — „паньску“ руку і не питає: „за чим ви пане ґаздо“, але: „що ти хочеш“. Часом буває ще гірше, він виганьбить, споганить ґазду послїдними словами, а наш ґазда думає, що як він мужик, то мусить се приняти, і що панови таке вільно.

Так оно не є. Тих урядників ми годуємо, тож они слуги народу. Не ми їм але они нам повинні кланяти ся. Старий мужик-ґазда, що кланяє ся такому панови, котрого не знає, або молодшому від себе урядникови, та ще й цїлує его в руку, він не варт, щоби его шанували его власні дїти. Такий ґазда, що вклонить ся панови, котрий его виганьбить, заслужив собі хіба на се, щоби ему его власні дїти в очи наплювали.

Час нам відвчити ся того. Панам кланяймо ся лиш таким, що старші від нас і що їх добре знаємо. Анї перед хатою паньскою анї перед урядом не скидаймо капелюха, а як говоримо з паном, не держім капелюха в руцї, лиш так само як і пан, на голові. Не даймо говорити собі „ти“. Кождий пан чи не пан, повинен до нас говорити „ви“. Як нам який пан, чи урядник скаже лихе слово, повинні ми его зараз подати до суду, а его там так покарають, як і мужика, котрий виганьбить пана. — Шануймо себе самі, тодї другі будуть і нас шанувати.“

Так радить *Праця*. Та ще неодного иньшого треба би відвчити наших селян, най би робили ся „людьми“ не аж тодї, коли забирають з краю, але вже таки ту в нас дома.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 10-го мая 1897.

Пастирі і вівцї. Кілька тих прикладів, поданих нами в остатних числах, як декотрі православні сьвященики пасуть свої вівцї, очивидно зрушили селян і ми знов дістали кілька листів з нарікапями на панотців. Між иньшими, описує нам один селянин, як радить собі о. Б. в Д. Коли хто в его селї помре, він замикає дзвіницю, і так довго не каже дзвонити, доки не згодить ся за похорон. А торгує ся, як треба, і цїлий день, а все висилає чоловіка з хати, аби „порадив ся“. Рада кінчить ся звичайно так, що селянин пристає на все, що панотець хоче, аби лиш похорон відбув ся по божому тай по людски. Таким панотцям треба пригадати слова пророка Іезекіїла (гл. 34.), котрий каже:

„І було до мене слово Господне таке: Сину чоловічий! скажи пророцтво на пастирів Ізраілевих і розповідж їм, тим пастирям: Так каже Господь Бог: „Горе пастирям Ізраілевим, що пасуть самі себе; не вівцї повинні они пасти? Мясо ви їсьте і вовною одїваєте ся, ситі вівцї заколюєте, а стада не пасете. Слабих ви не підтримуєте, хорої вівцї не лїчите, перелому у неї не перевязуєте, прогнаної не завертаєте і пропавшої не шукаєте, а правите ними остро і жостоко. І розбігли ся они (до Канади), тому що не мають пастиря, і дістали ся в зуби всякому звіреви в поли (аґентам) і розсїяли ся. Блукають вівцї Мої по всїх горах і на всякім горбі і по всїм лици землї розсїяли ся вівцї Мої; і нїхто не розвідує, нїхто не шукає їх.

Длятого, пастирі, послухайте слово Господне: Живий я, каже Господь Бог: за то, що вівцї Мої оставлені на погубу і без пастиря дістають ся в зуби всяким полевим звірам, і пастирі Мої не шукали овець Моїх, а противно самі себе пасли, а овець Моїх не пасли, — за то, пастирі, послухайте слово Господне: Я піду против пастирів, відберу вівцї мої з рук їх, нажену їх, щоб не пасли овець, і не будуть уже пастирі пасти самі себе - а вівцї Мої не будуть уже добичею народів і звірі земні не будуть поїдати їх; лише спокійно будуть жити і нїхто не буде їх лякати...“

Так каже пророк Іезекіїл про тих сьвященитів, що себе пасуть, а не вівцї.

Щоб знав, що дурнїв всюди бють. В селї Товстолузї, повіта тернопільского, живе селянин Павло Гуцул з жінкою і сином 16-лїтним хлопцем. В часї еміґрацийної горячки до Бразилії продав він всю свою власність, зложену з го-

---

жалоблена; она провела трохи не цїлий ранок на могилї матери, а й пополудни походжала смутна по парку. Потїшав єї батько, потїшав і Славко.

Він сидїв у тїни старих лип та читав книжку, коли она надійшла також з книжкою.

— Позволите коло вас сїсти?

— Прошу дуже. Ви певно перед хвилею знов плакали?

— Що-ж дїяти?

— То правда, що спиняти слїз не треба, від них лекше, але все-ж можна собі і найсумнїйші пригоди в житю вияснити спокійно.

— Не потїшайте мене — відповіла Маня — я знаю, що у вас добре серце.. Знаєте, пане Ярославе, я вас недавно скривдила.

— Як?—спитав ся Славко здивований.

— Ви не замітили, як я оминала вас?

— Замітив.

— А знаєте, чому?

— Не знаю.

— Аж сьмішно менї тепер самій: я налякала ся тодї при гагілцї людского поговору про нас обоє. На що мають люди сплетнї робити, коли між нами нїчого не було. Правда?

— Правда! — потвердив Славко.

— Ви чей перед нїким не говорили щось про мене, або радше про нас обоє?

— Борони Боже, що-ж я міг говорити „про нас обоє?!“ Адже ми не залюблені! Ви не гнївайтесь, що я так отверто кажу.

— Не гнїваю ся. А я справдї вже налякала ся, що ви може чим похвалили ся... Ну, коли так, то добре. Нас не можна о нїчо підозрівати...

— О нїчо — потвердив Славко.

— Але проте ми собі добрими приятелями можемо бути?

— Можемо, розуміє ся.

Отже рішили ся обидвоє бути собі добрими приятелями. Таким чином „непорозуміне“ скінчило ся на вдоволене обох сторін.

XIX.

Аби зробити приємність Славкови, прийшло раз Манї на думку, спитати ся в батька, як він собі уявляє будучий заряд громадский. Вчинила се без намови Славка, аби потім похвалити ся перед ним новиною.

— А що-ж се тебе обходить? — здивував ся батько. — Хочеш бути війтом?

— Оттак з цїкавости. Приємнїйше мешкати в селї, в котрім заряд розумний і котре розвиває ся, анїж поміж злодїями і жебраками.

— Адїть! як говорить! Маєш рацию, Маню, то правда, я то сам бачу і вже такого Костишина на війта не пущу.

— Пан Левіцкий каже, що найлучший був би Головатий.

— Пан Левіцкий так каже, а я кажу інакше. Головатий радикал; я найду иньшого.

— Але розумний чоловік.

— Чи ти его знаєш?

— Нї.

— То по що его бороніш?

— Я би хотїла і дальше жити в Залїсю; тому думаю...

— Ет, дитино, не балакай. Передов-

рода і нової хати, вартости до 400 зр. за четверту частину сеї суми. Безплатний перевіз до Бразилії здержано а Гуцул мусїв ждати, чи не прийде час, коли знова безплатно перевезуть єго за море. Тимчасом гроші з продажи хати і города минули ся на житє і з весною сего року мав Гуцул в кишенї всего 8 зр. Під той час навинула ся до хати Гуцула якась шляхтянка. Она обіцяла дати Гуцулови і єго синови вигідне місце у Львові. Тут мали они оба пильнувати города у якогось великого пана. Нагороди за посередництво не жадала шляхтянка нїякої. Гуцул вибрав ся з сином і шляхтянкою до Львова, а що послїдній не ставало гроший, то Гуцул купив також для неї карту їзди. По дорозї частували ся всї троє і з послїдних 8 зр. лишило ся Гуцулови 3 кр. У Львові завела шляхтянка Гуцула перед перехідну каменицю і велїла єму заждати, доки властитель городу не зійде разом з нею на улицю. Гуцул ждав і не діждав ся. З трема крейцарями в кишени мусїв Гуцул з сином вертати пішки 22 милї до дому.

Ворожки в Чернівцях. За шістку можна в Чернівцях дуже легко дізнати ся, що з чоловіком стане ся. Іде ся до ворожки або до планетника і ті з карт або з фасолї виворожать, яке єму щастє судило ся, що єго вороги заміряють, чи дістане гроші в короткім часї, чи вийде замуж, чи буде чоловік вірний і т. д. Шістка не велика страта, а довідати ся ріжних цїкавих і загадочних річий кортить дуже. Так може думала собі і Анна Гандзюк з села Торского коло Товстого в Галичинї, що прийшла аж до Чернівцїв до ворожки. Тут зайшла до панї Мариї Мізер, слїпої на одно око вихрещеної жидівки, що мешкає при улици Кучурмаре. Мізерова не-аби яка панї. Єї чоловік поважний панок собі з бокобородами, є відай якимсь низшим урядникои в маґістратї а она має незлий заробок з карт. В недїлю їде фякром до унїятскої церкви в такім широкім капелюсї як решето і щоби показати ся перед простим народом, сипле левами на тацу а всї жебраки з під церкви збігають ся до неї як до якої добродїйки — так уже знають єї щедру руку. Тота одноока вихрестка брала від Анни тілько по 20 кр. за карти, і казала їй ставити на льотерию, даючи їй „добрі нумера“. Анна виставила 7 зр., але не виграла анї разу. Тодї казала їй слїпоока ворожка для приверненя щастя через 18 днїв їсти не солене, а коли і то не помагало мимо того, що Анна обходила ся майже три тижнї без соли, казала їй припровадити свого чоловіка, „щоби ворожка на него подивила ся“. Чоловік Анни має слабість сьв. Валентого, падачку таку, що як єго хопить, то він тижнями мусить лежати. Але Анна витягнула єго таки аж до Чернівцїв і тут він захорував нагле. Побачила Мізерова, що не буде кому упімнути ся за дурною жінкою, бо чоловік слабосильний, та давай намавляти єї, щоби продала кавалок ґрунту і за ті гроші „купила собі щастє“. Щастє мало коштувати 50 зр., бо Мізерова оповідала, що мусить їхати за ним аж у гори до одного гуцула, котрий має таку силу, що кождому „приверне“ єго щастє. Анна зачала торгувати ся за щастє і виторгувала за 30 зр. Продала дома грядчину і принесла ворожцї 15 зр., а другу половину обіцяла дати „як буде познака“. Але познаки не було і Анна знов дурно тратила ся на дорогу до Чернівцїв. Перед кількома днями прийшла Анна вже 24-ий раз до Чернівцїв до ворожки і стала жадати від неї або звороту гроший, або обіцяного щастя. Панї Мізерова замкнула ся в сальонї, а свому пану мужови поручила оставшу в почекальни Анну „замалювати в морду“, щоби не пхала ся паньству в очи. Пан Мізер виконав припорученє з такою точностию, що Анна з плачем вибігла на улицю а там заняли ся нею добрі люди. Чи у нас нема полїциї, щоби такі річи, що прецїнь загально знані, дїяли ся безкарно в столици краю?

Божа післанниця в арештї. Послїдними днями 18-лїтна Ярина Єрічуківна, родом з Глиницї, сторожинецкого повіта, обявила ся в Ширівцях горішних божою післанницею. Довкола неї збирали ся великі товпи народу і она обясняла їм, що була через пять лїт в небі і Господь післав єї назад на землю, щоби спасти людий і вивести їх з неволї і сорому. Люди слухали єї і віддавали великі почести. Тамтого тижня Ярина Єрічуківна прибула разом з великою товпою людий, що вже повірили в єї боже післанництво, до Ширівцїв горішних. Там принимали єї з великим одушевленем і помимо толків і заборони сьвященика впровадили єї до церкви і там она говорила проповідь більше нїж годину, як єї перед пятьома роками взяли ангели до неба по тяжкій, смертельній слабости і як єї Господь назад післав на землю, щоби розповідала людям про небесні чуда та про всемогучість божу а людий учила божої правди сьвятої. При тім „сьвята“ остерігала людий перед жидами, щоби з ними не вдавали ся в жадні інтереси. Жандарм шировецкий хотїв арештувати сьвяту проповідницю, бо пізнав єї, що она, заким ще повернула з неба, сидїла в арештї за крадїж і волокитство, але товпа селян, більше як 600 людий не дала єї арештувати. Єрічуківну боронив також шировецкий війт і цїла рада громадска перед арештованем. Відтак відпровадила цїла товпа Єрічуківну до Старої Жучки, де також проповідала. Аж в Садаґурі змогла жандармерия арештувати „сьвяту“ мимо опору згромадженої товпи народа і шировецкої ради громадскої, що з війтом на чолї становила мовби прибочну сторожу божої посланницї. Против шировецкого війта зробила жандармерия донесенє за опір а „сьвяту“ засадила до судового арешту в Садаґурі. А про що сьвідчить цїла тота сумна подія, що стала ся не в якімсь глухім кутї краю, але зараз під боком столицї? Нарід охочий до сьвітла, а бродить в темряві, бо наша церков стає для него незрозумілою і чужою через звісну румунїзаторску систему. Коли православна церков стане на рускій земли рускою церквою і буде мати сьвящеників з серцем прихильним до руского народа, то певно люди не підуть за дївчатами як Єрічуківна, котра не знати, чи є в повнім розумі.

Складки. На *Народний Дім* в Чернівцях зложили далї: складка, зібрана учит. з Неполоківцїв Ів. Терлецким в день св. Воскресенія 5 зр. 50½ кр. (на ту цїль дали добродїйка П. Козарищукова 50 кр., панночки Єлена і Ольга Козарищуківни по 10 кр., даскал Ів. Кіндраш 30 кр., господарі Ст. Продан, Ґорцьо Кокорян, Мих. Руснак, Лаврентій Федорук по 10 кр., о. Дм. Козарищук дохід із мированя 2 зр. 30½ кр., учит. Ів. Терлецкий і єго жінка Анна по 50 кр., господ. Андрій Горецкий 30 кр., возьний Кароль Спічак і жена єго Єлена із Станівцїв долїш. по 25 кр.), учит. із Маморницї Ів. Синюк 1 зр., машинїст Вас. Данилевич в Чернівцях 50 кр., начальник стациї в Боянах Аксентович 1 зр., К. Т. Ф. по 50 кр., учит. з Барбівцїв Мих. Ґадза 1 зр., учит. із Бабина Ів. Цента 1 зр., надучит. з Барбівцїв Ник. Кушнїрюк 1 зр. 50 кр., за постаєнне на подвірю 15 кр., адюнкт Ганкевич 25 кр. разом доси **166 кр. 37 кр.** — На *вкладку членів основателїв* Народного Дому зложили надучит. з Кіцманя Григ. Никорович четверту і пяту рату по 5 зр., редактор Маковей першу рату 2 зр., купець із Садаґури Дмитро Ґрищук першу рату 5 зр., учителї Іванїцкий Омелян, Кракалїя Михайло, Пігуляк Дарій, Зугаєвич Андрій, Терлецкий Інан, Прокопович Іля, Годованьский Євгенїй, Сорочан Олекса, Івасюк Віктор, Зибачиньский Андрій, Шербанович Севастіян, Омельский Гіполїт, і управитель бурси Лопатиньский Лев першу рату по 1 зр., Войновский Петро на давну вкладку 2 зр. а на нову 1 зр., Ілюк Онуфрій на давну 1 зр., купець із Чернівцїв Власюк, надучит. із Рогізної Данилевич першу рату по 1 зр. учит. з Мамаївцїв Клим Іля, господарі з Рогізної Ґаврилець і Меленка першу рату по 50 кр. — *Льоси добродїйної льотериї* по 2 зр. купили і дарували на Народний Дім: Войновский Петро, Зибачиньский Андрій, Барбір, Лопатиньский Лев, Спинул Николай надучит. з Брідка і о. Калинюк адмінїстратор з Шипинець. — На *друкарню:* надучит. з Барбівцїв Ник. Кушнїрюк 1 зр. — разом доси **26 зр.** — Сердечне спасибіг!

сїм хто знає, чи ти останеш ся в Залїсю. А в Мурованцї ти би не хотїла жити?

— За Більского я не вийду замуж — відповіла дївчина почервонївши.

— А то чому? Атже він чоловік під кождим взглядом порядний!

— То правда, але за старий для мене.

— За старий! Кілька лїт менше або більше — то нїчо не значить. А він чоловік заможний, сьвітовий.

Заборовский став їй розповідати, як би то було, коли би она вийшла замуж за Більского. Говорив так довго, поки дївчина розплакала ся; тодї і перестав.

Часи були і для Залїся і для него тяжкі. Торік не зародило, оркан і зливи пошкодили всїм ґрунтам; сего-ж року і в маю і в червни падав кілька разів град, була кілька разів буря і злива — і знов не було надії на врожай. В селї з причини злиднїв приймали ся дуже радо занесені з торгів вісти про еміґрацию до Бразилії і до Росиї, хотяй ще нїхто не відважив ся вивандрувати. Зарібків нїяких не було; в дворі платили найбільше 15 кр. за цїлий весняний довгий день роботи; лише в Новосїлках у Маєраньскої платили троха більше і тому туди ходили люди мов на прощу, не велике пересердє Заборовского. А Заборовский не міг настарчити гроший і на рати банкові за довг і для сина поручника і для домашного господарства. Жив він зовсїм не виставно, хоч і не скупо, та проте ся бідна, градами і зливами збита і сполокана земля залїська потрібних на всї видатки доходів дати не могла.

Так він укладав собі, що серед таких обставин було би добре Манї вийти замуж за Більского. Він розумів се, що Більский міг донцї єго не подобати ся задля свого старшого віку і пережитого вигляду, але лїпшої партиї для доньки не сподївав ся. Вжеж, молодих „смиків,“ як казав раз Маєраньскій в довірочній розмові, охочих до женитьби з Манею найшлось би богато; всеж она красний маєточок дістане; але перший лїпший „смик“ хоч би з гладким личком то не пара для неї. Панї баронова була тої самої гадки — і Заборовский надармо побивав ся думками, що чинити.

(Дальше буде.)

Телеґрами „Буковини“.

З дня 11-го мая 1897 року.

Атени. Грецке правительство просило письменно о посередництво в справі мира. Посли держав прирекли свою поміч. Запевняють, що султан готов приступити до пересправ, однак не згодить ся в жаден спосіб на завішенє оружя але хоче поставити не надто високі жаданя военного відшкодованя. Порта обстає зі стратеґічних взглядів за невеличкою зміною границї.

Царгород. Едгем паша отримав титул маршалка цїлої операцийної армії на грецкій границї. Після донесень з турецкої сторони мають незадовго турецкі війска в Епірі перейти в офензиву. — Офіцияльне донесенє голосить, що вчера рано о год. 10 облягли Турки Вольо.

„РУСКА БЕСІДА“
в Чернівцях
має на складі отсї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛЇОТЕКА“
для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по **1 зр.** за річник, а всї 7 разом **6 зр.**

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“
сумна істория, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“
з поезий Тараса Шевченка. Цїна 10 кр.

„25 повісток для чемних дїточок.“
32 сторін. Цїна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“
Даруночок для руских дїточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На почтову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодиноку книжочку.

Замовленя приймає й редакция „Буковини.“

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомленя
(Schulnachrichten)
є на складі
в друкарнї „Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.

Прекрасна повість Ольги Кобиляньскої **„Царівна“** вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісїмки, **і коштує лише 1 зр. 20 кр.**, з пересилкою нерекомендованою 1 зр. 30 кр., з рекомендованою 1 зр. 40 кр. Передмову до повісти написав Осип Маковей.

„Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленем, як і благородною тенденцією визначає ся дуже поміж нашими новійшими повістями.

Купити можна в редакциї „Буковини“. Тут також можна дістати оповіданє О. Я. Кониського **„В день сьвятої волї“** за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповіданє Т. Галїна **„Перші Зорі“** за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“
в Чернівцях.

Перша на Буковинї
РУСКА ДРУКАРНЯ
в Народнім Домі
при улици Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і нїмецкій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарнї!

Із Найвисшого приказу
Єго цїс. і кор. Апостольского Величества
устроює ц. к. дирекция льотерийних доходів

XXXI. Ц. К. ДЕРЖАВНУ ЛЬОТЕРИЮ,

з котрої чистий дохід присьвятить ся
ЦИВІЛЬНИМ ЦІЛЯМ ДОБРОДІЙНИМ
сеї половини держави, між ними і 6000 зр. на
„РУСКИЙ ДІМ НАРОДНИЙ“
в Чернівцях.

Ся льотерия обнимає 7816 виграних в готівцї,
подїлених на
148 виграних головних із **3834** попередними і **3834** слїдуючими
в загальній скількости
165.000 корон в золотї та **100.950** зр. риньских а. в.

Тягненє послїдує невідклично 10. червня 1897 о 12. год. в пол.

Оден льос стоїть 2 зл. риньских а. в.

Льоси продає і адміністрация „Буковини.“

Льоси можна купити і в ц. к. льотерийних урядах, у всїх льотерийних коллектурах, в продажах тютюну, в урядах податкових, почтових і телеґрафічних, в конторах виміни, в урядах стаций желїзничих і др.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ
повинна находити ся
Народописна карта
українсько-руского народу,
зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Розсадники винної лози паріскої, котра скоро дозріває, і не потребує дуже доброї землї, по 10 кр. за штуку, можна дістати у п. **Атаназия Руснака** в Чернівцях, улиця Пумнула число 4. — Зголошувати ся треба як найскорше, поки час.

Котвиця
Liniment. Capsici comp.
з аптики Ріхтера в Празї,
загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою **Ріхтера Liniment з котвицею** і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.
Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL